USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. Y.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 9. 2022, č. j. OAM-458/ZA-ZA12-ZA16-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 3. 2023, č. j. 54 Az 4/2022-47,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, turecký státní příslušník kurdské národnosti, požádal dne 20. 4. 2022 o udělení mezinárodní ochrany. Je sympatizantem (nikoliv členem) X, zúčastnil se jednoho jejího mítinku, po jeho rozpuštění policií odešel. Policejní hlídky mu na ulici neustále kontrolovaly doklady (jednou i 3x denně), což přičítá tomu, že je Kurd. V takové zemi žít nechce. Do tuzemska přicestoval schovaný v nákladním voze, protože to bylo jednodušší než přijet legálně. Českou republiku si pro život vybral kvůli její podpoře Ukrajiny v nyní probíhající válce.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 9. 2022, č. j. OAM-458/ZA-ZA12-ZA16-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobci neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) žalobou. V ní zejména namítl, že žalovaný

nedostatečně zjistil skutkový stav, protože vycházel z neaktuálních informací o Turecku. Hlavním důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu byla jeho podpora straně X, která od roku 2021 čelí hrozbě rozpuštění, jejímu předsedovi hrozí vysoký trest odnětí svobody a její členové jsou zatýkáni. Žalovaný přitom vycházel z informací z roku 2020.

[4] Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 13. 3. 2023, č. j. 54 Az 4/2022-47 (dále jen „napadený rozsudek“), zamítl. Skutečnosti uváděné v žalobě o životě Kurdů v Turecku a o situaci strany X nijak nesouvisejí s osobou žalobce. Proto ani zjištění plynoucí ze zprávy *Freedom House – Freedom in the World 2022*, kterou provedl krajský soud důkaz při jednání, nepodpořila žalobcův azylový příběh. Krajský soud nepovažoval za nutné provádět další dokazování ke zjištění aktuální situace v Turecku (např. ve vztahu k blížícím se prezidentským volbám či řízení před tureckým ústavním soudem ve věci rozpuštění X), protože ze spisu neplyne, že by byl žalobce jakkoliv politicky aktivní. Žalovaný vycházel z dokumentů, které poskytují dostatečný a celistvý pohled na posuzovanou situaci.

[5] Žalobce konkrétní útlak své osoby pro svůj původ či politické smýšlení netvrdil. V souvislosti se sympatiemi s X nečelil žádnému negativnímu zacházení. Nic nenasvědčuje tomu, že byl na ulici legitimován pro svůj kurský původ, protože příslušnost ke kurdské menšině není na první pohled zřejmá, jak plyne z dokumentů ve spise. Žalobcem tvrzené příkoří nedosahuje intenzity pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu či vážené újmy dle § 14a odst. 2 téhož zákona. Příběhy jiných občanů Turecka či politických lídrů nejsou pro nynější věc podstatné. Celá žalobcova rodina žije v Turecku (včetně bývalé manželky a dvou dětí), v České republice má pár přátel. Není proto možné uvažovat ani o udělení azylu či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny. Žalovaný také srozumitelně objasnil, že s ohledem na žalobcovu rodinnou, sociální, zdravotní a ekonomickou situaci není na místě mu udělit humanitární azyl. Žalovaný náležitě vysvětlil, že žalobce netvrdil ani neprokázal hrozbu reálného nebezpečí v případě návratu do Turecka, případné vycestování nebude v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Její důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Kasační stížnost podle něj není nepřijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., protože je třeba vyjasnit hranice relevance tvrzení v řízení o mezinárodní ochraně ve vztahu k politicky aktivním Kurdům a také je třeba posoudit, zda jsou tři roky staré informace o zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu relevantní.

[8] Stěžovatel předně namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu zejména ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) a b) a § 14a zákona o azylu. To namítl již v žalobě, krajský soud neshledal námitku důvodnou, ovšem nevypořádal ji dostatečně, čímž zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti. Jde zejména o argumentaci okolnostmi možného rozpuštění strany X a represemi, kterým čelí její členové. Je pravda, že v žalobě netvrdil skutečnosti týkající se konkrétně jeho osoby, nicméně jde o to, že žalovaný nezákonně vycházel z neaktuálních dokumentů o situaci v Turecku. Krajský soud

pak napadené rozhodnutí nezákonně aproboval. Dále stěžovatel namítl nedostatečné odůvodnění toho, proč mu nebyl udělen humanitární azyl.

[9] Stěžovatel dále Nejvyššímu správnímu soudu sdělil, že se dne 2. 5. 2023 oženil s českou občankou I. Y. K.

[10] Žalovaný navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Závěr, že nesnáze Kurdů v Turecku automaticky nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, podepřel četnými odkazy na judikaturu zdejšího soudu. V průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyl zjištěn zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu, což žalovaný i krajský soud odůvodnili. Uzavření sňatku s občanem ČR není z hlediska řízení o mezinárodní ochraně bez dalšího relevantní. Tuto skutečnost uvedl stěžovatel až v kasační stížnosti (nesdělil žalovanému ani krajskému soudu, že má na území České republiky družku, s níž plánuje sňatek) a nedoložil oddací list. Ke sňatku by proto nemělo být vůbec přihlíženo.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[12] Ve věci rozhodoval u krajského soudu specializovaný samosoudce. Bylo proto třeba posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, tedy zda je přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost stěžovatele tyto podmínky nesplňuje.

[13] V nyní projednávané věci není dán prostor pro „*stanovení hranice pro relevantnost tvrzení ve vztahu k politicky aktivním příslušníkům kurdské menšiny*“, jak tvrdí stěžovatel. Je tomu tak zaprvé proto, že hranice (či jakási obecná východiska) pro posuzování, zda jsou tvrzení předložená politicky aktivními Kurdy v Turecku azylově relevantní, byly rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu jasně stanoveny, jak bude uvedeno níže. Zadruhé proto, že žalobcův azylový příběh je značně vzdálen od této pomyslné hranice, jinými slovy, nelze jej ani náznakem označit za hraniční či nejasný ve vztahu k níže uvedeným východiskům.

[14] Stěžovatel spatřuje podstatný přesah svých zájmů v nyní projednávané věci také v tom, že je podle něj třeba vyjasnit relevanci tři roky starých listin o zemi původu pro řízení ve věcech mezinárodní ochrany. Ani tomuto argumentu nelze přisvědčit, neboť stěžovatel netvrdí takovou změnu poměrů v Turecku mezi lety 2020 a 2022, která by reálně byla s to negativně ovlivnit přímo jeho život (což ostatně v kasační stížnosti připouští).

[15] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud posoudil případ stěžovatele dostatečně, pečlivě vypořádal jeho značně obecnou žalobní argumentaci, zkrátka nedopustil se žádného pochybení, natož hrubého, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud se nadto v minulosti zabýval obdobnými situacemi žadatelů o mezinárodní ochranu, v níž se stěžovatel nachází, a krajský soud na tyto rozsudky odkázal.

[16] Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný. Je z něj zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel. Vzal v potaz zjištění učiněná žalovaným i tvrzení předložená stěžovatelem a zcela srozumitelně v odůvodnění napadeného rozsudku vyjevil, proč neshledal žalobní argumentaci dostatečnou a důvodnou a proč stěžovatelův azylový příběh neobstojí z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62). Krajský soud uspokojivě reagoval na žalobní námitky, o čemž svědčí i to, že se závěry krajského soudu stěžovatel v kasační stížnosti polemizuje. Stěžovatel nadto vymezil žalobní body velmi obecně, většina žalobních tvrzení se upíná k situaci strany X a jejích členů či lídrů (nikoliv k osobní situaci stěžovatele či osob nacházejících se v obdobném postavení). Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů není ani napadené rozhodnutí, v němž žalovaný vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, proč není možné udělit stěžovateli jednotlivé formy mezinárodní ochrany.

[17] K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu lze dokázat na bohatou a konstantní judikaturu zdejšího soudu, např. rozsudky ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17. Žalovaný vycházel z těchto podkladů: zprávy ministerstva vnitra Velké Británie *Turecko: X* (datováno březnem 2020) a zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) *Přehled údajů o zemi Turecko za rok 2020* (publikováno 2021). Překlad těchto dokumentů (či jejich vybraných částí) nechal žalovaný zhotovit v březnu 2021. Dále vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí *Turečtí občané kurdského původu* z listopadu 2020 a informace odboru azylové a migrační politiky žalovaného *Bezpečnostní a politická situace v zemi Turecko* z července 2022. Skutečnosti plynoucí z těchto podkladů shrnul krajský soud v bodech 13 a 25 napadeného rozsudku. Stěžovatel proti těmto podkladům v průběhu správního řízení ničeho nenamítal (resp. nevyužil možnosti se s nimi seznámit, byť byl řádně obeslán). Krajský soud při ústním jednání provedl důkaz zprávou nevládní organizace Freedom House *Freedom in the World 2022*, která však nepřinesla pro stěžovatele, který není členem X a zúčastnil se toliko jednoho jejího mítinku, který byl v poklidu rozpuštěn, nic nového. Ve světle toho, že stěžovatel netvrdí, že mezi lety 2020 a 2022 došlo v Turecku k takové změně poměrů, která by reálně negativně ovlivnila přímo jeho osobní situaci, považuje Nejvyšší správní soud tyto podklady za dostatečně aktuální. S ohledem na azylový příběh stěžovatele je lze považovat rovněž za úplné.

[18] Výše zmíněné podklady splňují požadavky, které na ně klade judikatura (např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81). Na výslovný dotaz žalovaného při pohovoru dne 22. 4. 2022 stěžovatel sdělil, že nemá zájem doplnit ani podklady, ani svá tvrzení. Tvrzenou újmu spočívající v represích, kterým jsou vystaveni politicky aktivní

Kurdové, nevztáhl konkrétně ke své osobě. Žalovaný shromáždil dostatek podkladů, na jejichž základě posoudil žádost stěžovatele v souladu s citovanou judikaturou.

[19] Krajský soud v bodě 10 napadeného rozsudku výstižně shrnul judikaturu, v níž se Nejvyšší správní soud zabýval případy Kurdů v Turecku, jejich tamním politickým i společenským postavením i situací strany X, která prosazuje práva kurdské menšiny. Znevýhodnění této menšiny v Turecku popřít nelze, nicméně nesnáze spojené s kurdským původem bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu (z novější judikatury srov. např. usnesení NSS ze dne 28. 2. 2023, č. j. 10 Azs 335/2022-34, ze dne 23. 3. 2023, č. j. 1 Azs 281/2022-59, nebo ze dne 26. 6. 2023, č. j. 2 Azs 76/2023-28; v těchto usneseních zdejší soud posoudil jako dostatečné totožné podklady, z nichž žalovaný vycházel i v nynější věci). Případ stěžovatele tak, jak jej sám vylíčil, nezavdává příčinu k závěru, že je pronásledován či že mu v Turecku hrozí jakékoliv nebezpečí. Se státními orgány měl střet pouze takový, že jej opakovaně na ulici legitimovali. Azylově relevantní mohou být typicky až opodstatněné obavy politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. např. usnesení NSS ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35).

[20] Námitka stěžovatele, jíž brojil proti nedostatečnému posouzení možnosti udělení humanitárního azylu žalovaným, je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, protože ji neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač mu v tom nic nebránilo.

[21] Sňatek s občankou České republiky nemá na věc žádný vliv. Ostatně ani sám stěžovatel neuvedl, co jeho nově založené manželství podle něj v nynějším řízení mění. Postačí tudíž odkázat na rozsudek ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010-57, v němž NSS výslovně uvedl, že „*manželství se státní občankou České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou dány zákonem o azylu a z něj je zřejmé, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele.*“ Pro úplnost Nejvyšší správní soud odkazuje též na své dřívější rozsudky, v nichž dovodil, že potřeba legalizace pobytu na území není azylově relevantním důvodem (např. rozsudky ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47, a ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69).

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Krajský soud věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a nedopustil se žádného hrubého pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.) Neúspěšný stěžovatel nemá právo

na náhradu nákladů řízení; žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. července 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu